

ด่วนมาก

ที่ รส 0415/ ๒๐๙1



เวลา 15.4๗

6785
วันที่ 22.ก.ค. 2541 15.3๖

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
ถนนมิตรไมตรี กท 10400

7/15

22 ตุลาคม 2541

6785

เรื่อง ขอบความเห็นชอบคณะรัฐมนตรีเรื่องปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย จำนวน 140 ชุด
2. ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย จำนวน 140 ชุด 1 ๕๐๖

องค์การสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญเรื่องสิทธิ โอกาส และความเสมอภาคของคนพิการ โดยได้ประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ประกาศใช้แผนปฏิบัติการโลกว่าด้วยคนพิการ ประกาศปีคนพิการสากล ทศวรรษคนพิการ ต่อเนื่องกันมาเพื่อให้มีการปฏิบัติการต่อเนื่องในเรื่องการส่งเสริมให้สังคมได้มีความเข้าใจและยอมรับคนพิการในฐานะที่เป็นสมาชิกที่มีศักดิ์ศรีและมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติถึงเรื่องการคุ้มครองเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิของคนพิการ โดยให้คนพิการได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ และพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ก็ได้กำหนดในเรื่องการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของคนพิการ ตลอดจนรัฐบาลก็ได้มีนโยบายให้คนพิการได้รับสิทธิและโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างเท่าเทียมกับสมาชิกอื่นในสังคมด้วย

เพื่อเป็นการนำเจตนารมณ์ในเรื่องสิทธิ โอกาส และความเสมอภาคของคนพิการตามที่ปรากฏในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการขององค์การสหประชาชาติ แผนปฏิบัติการโลก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงาน องค์กร ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับคนพิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จึงเห็นสมควรให้มีการประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยตามที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

/ จึงเรียนมา....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยดังกล่าว เสนอคณะ
รัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ



(นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

กรมประชาสัมพันธ์

สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

โทร. 628 - 3019 , 282 - 3853

โทรสาร 282 - 1472

บันทึกวิเคราะห์สรุป ปฏิกิริยาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย

1. ความจำเป็นที่ต้องมีปฏิกิริยาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย

ด้วยองค์การสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิ โอกาส และความเสมอภาคของคนพิการ และได้มีข้อมติต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ อาทิ ได้มีมติประกาศปฏิกิริยาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ประกาศในปี 2524 เป็นปีคนพิการสากล ปี 2526 – 2535 เป็นทศวรรษของคนพิการ พร้อมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติการโลก ที่ระบุถึงมาตรการและแนวทางต่างๆ ที่จะให้คนพิการได้รับสิทธิและโอกาสในการปฏิบัติและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ต่อมาคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิกได้ประกาศในปี 2536 – 2545 เป็นทศวรรษคนพิการของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกเพื่อปฏิบัติงานต่อเนื่องจากทศวรรษคนพิการสากล

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลก็ได้ตระหนักในเรื่องสิทธิและ โอกาสของคนพิการโดยได้ร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ เมื่อปีคนพิการสากล ได้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการโลก ประกาศใช้พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กฎกระทรวง และระเบียบต่างๆ แผนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กำหนดไว้ในนโยบายของรัฐบาลให้คนพิการได้รับสิทธิ โอกาส และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆ อย่างเท่าเทียม รวมทั้งนายกรัฐมนตรีได้ร่วมลงนามในประกาศการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และความเสมอภาคของคนพิการในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และเมื่อปี 2541 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็มีบทบัญญัติคุ้มครองคนพิการด้วย

เพื่อเป็นการทำเจตนารมณ์ในเรื่องสิทธิ โอกาส และความเสมอภาคของคนพิการดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปฏิกิริยาขององค์การสหประชาชาติ คำประกาศการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และความเสมอภาคของคนพิการในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก แผนงานและกฎระเบียบต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ ผู้แทนจากองค์การที่เกี่ยวข้องทั้งหลายและองค์กรของคนพิการจึงได้ร่วมกันจัดทำปฏิกิริยาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยและมีมติให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบและมอบให้หน่วยงานต่างๆ รับไปปฏิบัติต่อไป

2. เหตุผลที่ต้องเสนอปฏิกิริยาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยในขณะนี้

ปัจจุบันคนพิการเป็นจำนวนมากได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ และพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 แต่อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ไม่อาจประสบผลได้สมบูรณ์หากคนพิการยังไม่สามารถใช้ชีวิตในสังคม

/ ได้อย่าง....

ได้อย่างอิสระด้วยศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานในฐานะที่คนพิการเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจึงได้มีความเห็นร่วมกันในการที่จะเสนอปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยในขณะนี้ เพื่อให้สังคมและรัฐให้โอกาสและยอมรับคนพิการ รวมถึงการได้รับการดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพและสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน สังคม ให้ได้รับสิทธิ โอกาส และความเสมอภาค โดยกำหนดเป็นนโยบายและวางแผนงานพัฒนาประเทศในทุกด้านโดยให้คำนึงถึงสิทธิและความต้องการของคนพิการเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

3. การขอข้อมูลหรือความเห็นจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในฐานะประธานกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำปฏิญญาคนพิการไทยขึ้นดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติต่อไป คณะอนุกรรมการนี้ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการต่างประเทศ ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้แทนองค์การสหประชาชาติ สภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย และผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้อง ได้เห็นชอบร่วมกันที่จะให้มีปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่คนพิการในเรื่องสิทธิและความเสมอภาคซึ่งจะเป็นขั้นตอนในการนำไปสู่กระบวนการในการฟื้นฟูสมรรถภาพได้รับผลสำเร็จโดยสมบูรณ์

4. ประโยชน์ของการเสนอปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย

การประกาศใช้ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย จะเป็นการแสดงถึงความตั้งใจจริงของรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการให้โอกาสคนพิการในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติไว้ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ด้วยความเสมอภาคในฐานะพลเมืองไทย ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน และได้รับการปกป้องจากการถูกเอารัดเอาเปรียบของบุคคลและสังคม รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการได้นำไปปฏิบัติซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคนพิการและการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเป็นอย่างดี

ปฏินญาว่าด้วยสิทธิ คนพิการไทย

ความนำ

คนพิการหรือทุพพลภาพเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า จึงสมควรที่จะได้รับสิทธิ และโอกาสในการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ ได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกเอารัดเอาเปรียบ ได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองด้วยความเสมอภาค ได้รับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความพิการ และได้รับการยอมรับในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

ปณิธานว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยนี้ให้ความสำคัญต่อสิทธิ โอกาส ความเสมอภาค การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และความต้องการของคนพิการหรือทุพพลภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คณะผู้จัดทำอันประกอบด้วย องค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรของคนพิการ จะดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้คนพิการได้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์แห่งปณิธานนี้

ความเป็นมา

องค์การสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญเรื่องสิทธิ โอกาส และความเสมอภาคของคนพิการ โดยในปี พ.ศ. 2514 ได้ประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้ พ.ศ. 2518 ประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ พ.ศ. 2524 ประกาศให้เป็นปีคนพิการสากล และประกาศให้ช่วงปี พ.ศ. 2526 - 2535 เป็นทศวรรษของคนพิการพร้อมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติการโลก เมื่อสิ้นสุดทศวรรษคนพิการแล้วคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก องค์การสหประชาชาติ ต้องการที่จะปฏิบัติกิจกรรมและรณรงค์เรื่องสิทธิและโอกาสของคนพิการอย่างต่อเนื่องจึงได้ประกาศในปี พ.ศ. 2536 - 2545 เป็นทศวรรษคนพิการของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญเรื่องสิทธิและโอกาสของคนพิการเช่นกัน โดยหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกับคนพิการได้ยกย่องพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตั้งแต่ พ.ศ. 2520 และเมื่อปีคนพิการสากล พ.ศ. 2524 ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งประกาศใช้แผนการสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแห่งชาติระยะยาว (พ.ศ. 2525 - 2534)

ในปี พ.ศ. 2534 ได้มีการตราพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และต่อมาได้ประกาศกฎกระทรวง ระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดนโยบายของรัฐเพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิโอกาส และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกับสมาชิกอื่นในสังคม

เมื่อ พ.ศ. 2536 ผู้นำรัฐบาลไทยได้ร่วมลงนามพร้อมกับผู้นำของประเทศในภูมิภาคนี้ในประกาศการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และความเสมอภาคของคนพิการในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก เพื่อเป็นคำมั่นสัญญาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และขจัดเจตคติที่ไม่ถูกต้องของสังคมที่มีต่อคนพิการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติถึงเรื่องการคุ้มครองเสรีภาพศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ สิทธิของคนพิการ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งตนเองได้

เพื่อเป็นการนำเจตนารมณ์ในเรื่องสิทธิ โอกาส และความเสมอภาคของคนพิการดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปฏิญญาขององค์การสหประชาชาติ ประกาศการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และความเสมอภาคของคนพิการในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก แผนงานและกฎระเบียบอื่น ๆ ที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ ผู้แทนจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการทั้งภาครัฐและเอกชน และองค์กรคนพิการ จึงได้ร่วมกันจัดทำปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย เพื่อถือปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่คนพิการ

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ไทยนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่.....

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย

1. คนพิการมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ มีสิทธิ และเสรีภาพแห่งบุพพต ย่อมได้รับ ความคุ้มครองในฐานะพลเมืองไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมีสิทธิต่าง ๆ ตามที่ ระบุไว้ภายใต้ปฏิญญาฉบับนี้ โดยไม่มีข้อกเว้นใด ๆ และโดยปราศจากการแบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา การเมือง ภาษา ถิ่นกำเนิด เพศ อายุ หรือสถานะอื่นใด
2. คนพิการมีสิทธิแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง
3. คนพิการมีสิทธิเข้าร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย และแผนงานทุกด้านที่ เกี่ยวกับคนพิการทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
4. คนพิการมีสิทธิได้รับการดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพ และพัฒนา ตั้งแต่แรกเกิดและแรก เริ่มที่พบความพิการ รวมทั้งผู้ปกครองและครอบครัวของคนพิการต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐใน ทุกด้านเพื่อให้สามารถฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาคนพิการอย่างเต็มศักยภาพ และสอดคล้องกับ ความต้องการของแต่ละบุคคล
5. คนพิการมีสิทธิได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระ ได้ด้วยตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
6. คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพในทุกระดับ ทุกรูปแบบ ของการจัดการศึกษาตามความต้องการของคนพิการอย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ทั้งการศึกษาใน ระบบ นอกกระบบ และการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยไม่มีการจำกัด กีดกัน เลือกปฏิบัติ หรือ ข้อกเว้นใด ๆ
7. คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ การฝึกอาชีพ การประกอบอาชีพทุกประเภท ได้รับการจ้างงานหรือว่าจ้างเข้าทำงานตามความต้องการและความ สามารถ โดยได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการ ได้รับความก้าวหน้า รวมทั้งได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก สหภาพแรงงานโดยไม่มีการกีดกันหรือเลือกปฏิบัติ
8. คนพิการมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกคุกคามทางเพศ ทำร้ายร่างกาย และจิตใจ กักขัง เอารัดเอาเปรียบ หรือการแสวงหาประโยชน์ใด ๆ จากความพิการ ทั้งนี้ ให้ได้รับความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป
9. คนพิการมีสิทธิอยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชนของตน และมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ใน กิจกรรมของครอบครัว ชุมชน และสังคม

10. คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

11. คนพิการมีสิทธิได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้รับรู้และเข้าใจคนพิการในทางที่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิ ศักยภาพ และความสามารถ รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ของคนพิการ

12. คนพิการมีสิทธิได้รับและเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของคนพิการ ทั้งนี้ ต้องได้รับการสนับสนุนให้มีสื่อทุกประเภทที่เหมาะสมกับความพิการ รวมทั้งต้องจัดให้มีล่ามภาษามือ อักษรเบรลล์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์พิเศษอื่นๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร

13. คนพิการและครอบครัว ชุมชน สังคม มีสิทธิได้รับและเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร เพื่อทราบถึงสิทธิอันระบุไว้ในกฎหมายฉบับนี้โดยทั่วถึง

14. รัฐต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามพันธสัญญาที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ซึ่งได้ลงนามหรือตกลงร่วมกันในระดับประเทศและระดับนานาชาติ